

Vandens maršrutai

Aukštaitijos nacionalinis parkas.

Maršrutas: Ežerinis-Palūšė-Ladakalnis-Ginučių malūnas-Ežerinis

Plaukiodami valtimis po legendinius Aukštaitijos nacionalinio parko ežerus, gėrėsitės iš tolo atsiveriančiais kraštovaizdžiais. Skaidrus vanduo, tyras oras, paukštelių čiulbėjimas, žaliuojantys krantai ir nuostabus sąlytis su gamta - ar gali būti kas nors puikiau, nuo miesto šurmilio nualintam žmogui?

Tik po nepakartojamo pasiplaukiojimo pajusite, kaip gera išsivaduoti iš beprotišku tempu skubančios kasdienybės gniaužtų ir pabėgti nuo miesto šurmilio. Tiesiog neįtikėtina, kaip kartais nuotykiškai ir poilsis dera drauge!

Po išpūdžių kupino pasiplaukiojimo pasiūlysimė Jums nakvynę, kaitinimąsi pirtyje bei daugybę kitų pramogų.

Maršruto ilgis - apie 15 km. Žygis vandeniui prasideda: aplenkiamė Žeimiano ežero pusiasalį ir plaukiame į Palūšės kaimą per Šakarvos ir Lūšių ežerus. Norėdami praplaukti į Šakarvos ežerą, plaukiame siauru, 200 m ilgio upeliu, jungiančiu Žeimenio ežerą su Šakarvos ežeru, praplaukiame po neaukštu tiltu (plaukiant kateriu patartina sėdėti, nes tiltas labai žemas). Po 20 minučių esame Palūšėje, kur galime pasigrožėti senosios Palūšės bažnyčia ir miesteliu.

Palūšės bažnyčia

Palūšėje 1747-1757 m. pastatyta dabartinė medinė bažnyčia. Ją fundavo kunigas Juozas Baziliauskas (J. Stockis-Bazilevskis) nuosavoje, iš tėvų paveldėtoje žemėje. Pasakojama, kad statybai tebuvo naudotas tik kirvis. 1771 m. bažnyčiai priklausė 3 kaimai ir 2 užėžiai (1832 m. turėjo tik Pagavės kaimą). 1782 m. minima parapinė mokykla.

1815-1830 m. bažnyčia atnaujinta, 1841 m. apkalta lentomis. 1886-1894 m. išdažytas vidus, pastatytas didysis altorius. XIX a. vargonininkavo Kipro ir Miko Petrauskų tėvas Jonas Petrauskas. Palūšėje 1911-1939 m. klebonavo Petras Prunskis (1871-1942 m.). Jis 1913 m. įkūrė „Ryto“ draugijos skyrių, kuriam valdžia 1914 m. neleido įsteigti bibliotekos - skaityklos. Pastatytus 1929 m. „Ryto“ draugijos skyriaus namus Lenkijos valdžia 1938 m. nusavino. P. Prunskis 1937 m. nuteistas 2 savaites kalėti (atsisakė lenkinti lietuviškas pavardes), 1941 m. ištremtas. Mirė Altajaus krašte.

Iš Palūšės, Lūšių ežero vandenimis pro Meironis plaukiam link Asalnų ežero, dešinėje pusėje matome daug poilsiviaičių, stovyklaviečių tarp jų savo vandenį plukdo Dringykščia, kuria galima nuplaukti per Dringykščio ežerą į Dringį - antrą pagal dydį ežerą Nacionaliniame parke .

Mes plaukiame lyg plačia upe: už 10 min. įplaukiame į Asalnų ežerą, kuriuo plaukiame šiek tiek

kairiau link Asalnykščio ežero ir pasukame dešiniau tarytum į kanalą, tai protaka tarp Linkmeno ir Asalnykščio ežerų. Besigrožėdami vandens lelijomis per 5 min pasiekiame seną medinį tiltą. Ant jo patamsėjusių ir apirusių polių, vandenyje matome neįprastą vaizdą: seni poliai apaugę lyg koralais. Iš tikrųjų tai giminingos koralams gėlavandenės pintys – upinės durlės. Krante auga į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų augalų, pavyzdžiui, reliktiniai tundrų augalai – šiaurinės linėjos. Praplaukę tiltą ir išplaukę į Linkmeno ežerą, tolumoje kairėje išvystame Ledakalnį, tolėliau ežero gale toje pačioje kranto pusėje stūkso Ginučių piliakalnis ir 176 metrus virš jūros lygio iškilęs Ladakalnio kalnas. Ant Ginučių piliakalnio, kuris yra 9-12 amžių archeologinis paminklas, galėjo stovėti Linkmenų pilis, kronikose aprašyta dar 1373 m. Tačiau čia gyventa daug anksčiau. Piliakalnį sudaro pagrindinė kalva, priešpilis, du papiliai, senovės gyvenvietės vieta ir atskiras piliakalniukas – Pilalė. Šlaitai buvo dirbtinai pastatintas, viršutinė aikštelė apjuosta dviem medinių rastų eilėmis. Archeologinių kasinėjimų metu nustatyta, kad piliakalnis buvo įrengtas ir naudojamas gynybai I tūkstantmetyje. Šalia piliakalnio – stovyklavietė turistams. Naujai sutvarkyti takeliai ir mediniai laiptai veda į Ladakalnio viršų. Ladakalnis yra pirmasis Lietuvoje įsteigtas geomorfologinis draustinis.

Nuo kalno ypač gerai matoma Šiliniškių gūbrio, sustumto ledynmečiu, kalvų grandinė, nutįstanti į abi puses. Gūbrį iš smėlio ir žvyro suklostė ledynas bei ledyno tirpsmo vanduo. Nuostabioje kalvotoje panoramoje tyvuliuoja šeši ežerai: Ūkojas, Alksnas, Alksnaitis, Linkmenas, Asėkas ir Pakasas. Kai kurie jų vardai gali būti senovėje čia gyvenusios sėlių genties palikimas. Sakoma, jog ant kalno buvo aukojama deivei Ladai, baltų gyvybės deivei ir viso pasaulio motinai. Kelis paskutinius amžius Ladakalnis buvo ariamas, todėl jo šlaitai pažemėjo. Tvarkant kalną ir aplinką jo apžvalgos aikštelė paaukštinta 1,5 metro, įrengti informaciniai standai, kur rodyklėmis pažymėti matomi objektai. Aplink Ginučių piliakalnį, Ladakalnį ir ant šių kalnų tikrai daug padirbėta, kad keliaujantiems būtų patogų: skalda išpilti takeliai, nauji mediniai laiptai, apžvalgos aikštelės ir turiningi informaciniai standai. Ir žmonių nemažai lankosi, daug šeimų su vaikais. Štai ant Ladakalnio krašto įrengtas naujutėlis medinis apžvalgos balkonas. Iš čia tik grožėkis saulėlydžiu virš ežerų.

Senesni žmonės prisimena, kai į šias vietas lietuviai beveik nevažiuodavo, bet ramius kaimus, miškus ir ežerus buvo atradę tuometinio Leningrado ir kitų didžiųjų Rusijos miestų gyventojai. Beveik kiekviena kaimo troba turėjo savo poilsiautojus, kai kurie mokėdavo už visus metus, kad būtų ramūs dėl galimybės čia praleisti vasarą. Galėjo žvejoti, grybauti, kai kurios šeimos kibirus uogienės prisivirdavo. Net iš Švento ežero veždavosi vandenį ir laikydavo šaldytuvuose, nes jame yra daug ištirpusių sidabro druskų.

GINUČIŲ PILIAKALNIAI

Ginučių piliakalniai (0,5 km. nuo Ladakalnio) yra tarp Ukojo ir Linkmeno ežerų, jų papėde vingiuoja kelias iš Ginučių į Ladakalnį. Ant vieno iš piliakalnių yra paminklinis akmuo Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai.

Į piliakalnius užkopiame įrengtais mediniais laiptais (per 150 laiptelių), toliau iki Ladakalnio galime eiti išpūdingo grožio miško taku, vingiuojančiu pačiu kalvagūbriu tarp dviejų ežerų. Vienoje tako pusėje matyti Linkmeno, kitoje – Ukojo ežerai.

Griždami galime pasirinkti aplankyti Ginučių vandens malūną, jei pasirenkame šį maršrutą plaukiame atgal skersai ežero link kairės ežero pusės ir ieškome santakos su Asėko ežeru. Jis užžėlęs vandens augalais, tarp kurių žvejoja vandens paukščiai. Iš ežero išteka Almajos vardo upelis, kuris vėliau susilieja su Srovės upeliu, kuriuo ir atplaukiame iki Ginučių malūno.

GINUČIŲ MALŪNAS

Ginučių vandens malūnas, technikos paminklas. Ginučių malūnas yra vienintelis regione, išsaugojęs autentišką įrangą.

Ginučių malūnas yra vienintelis regione, išsaugojęs autentišką įrangą. Jame veikia muziejus, kurį galite aplankyti. Jis yra tik už kalvelės, tad labai patogų nubėgti prie jo ir nusimaudyti po kaskadomis. Šalia malūno gražus Srovės (Srovinaičio) ežeras, po kurį galima plaukioti pas sodybos šeiminką išsinuomota valtimi nuplaukiant net iki Baluošo ežero.

Prieš 1905 m. dvarponis J. Gimžauskas sumanė nusavinti malūną, priklausiusį (kaip ir visos paupio pievos) kaimo bendruomenei. Jau buvo perėmęs iš valstiečių beveik visas girnas, tačiau iš 55 kiemų susirinkę kaimo vyrai pareiškė: „Pasiimk malūną, bet vandens negausi“. Naktį keli vyrai upelio dugne sukėlė aštrius kuolus, kaimynai priveržė velėnų, rąstų, šakų, akmenų, sukasė pylimą ir nukreipė kita – Srovės upelio kryptimi. Malūnas liko stovėti prie dumblinos balos. Atvažiavę žandarai iš Švenčionių suėmė vyrus ir jų talkininkus, teisme buvo iškelta byla, tačiau ją ponas pralaimėjo ir malūnas liko kaimui.

Jei praalkote, galite užkąsti. Ginučiuose veikia kelios kavinės: viena malūne, kita šiek tiek toliau ant kalniuko. Užkandę, pavalgę, pamaitinę čia plaukiojančias gulbes, grįžtame atgal.

[Vandens maršruto žemėlapis](#)